

vesnice so dajale sadike okoliškim kmetom — farmarjem. Drevesa rastejo brez vsake posebne nege in ne podležejo pogubnemu delovanju škodljivcev, kajti vsi škodljivci, bodisi živalskega bodisi rastlinskega rodu, ki pridejo v dotiko z listjem ali plodom tega drevesa, poginejo od strupa, ki ga drevo vsebuje. Tako bi se morda dali porabiti produkti tega drevesa poleg gornjih koristi še v svrhu zatiranja rastlinskih škodljivcev živalskega in rastlinskega rodu. Že v tretjem letu začne drevo roditi in donša na hektar 1800 kg »tung-olja«. To je veliko, saj daje gumijevo seme le 170 kg, kikiriki 340 kg, laneno seme 255 kg olja na hektar. Z enega hektara se doseže dohodek v višini 700 dolarjev (okrog 38.000 din), in sicer ko nasad najbolj rodi, saj n. pr. že v prvem rodnem letu — to je v tretjem letu rasti — da Tung drevo nad 250 dolarjev (okrog 13.000 dinarjev) dohodkov na 1 ha.

Druge posebna močvirna in industrijska rastlina je žlahtna trska — žlahtni bambus. Francozi in Italijani so uspeli, da so jo udomačili na svoji zemlji.

Odveč je poudarjati mnogostransko uporabnost bambusovega lesa. Na Daljnem vzhodu grade iz njega ne samo pohištvo, ampak tudi hiše; evropski industrijski kemiki so pa dognali, da se od žlahtnega bambusa dobe lahko ogromne količine celuloze, ki s svojimi kakovostnimi lastnostmi prekaša vse ostale vrste celuloze. Z enega hektara močvirnega zemljišča, zasajenega s plemenitim bambusom, se lahko po računih priznanih strokovnjakov dobi okrog 70.000 kg lesa, odnosno okrog 10.000 kg celuloze.

V Severni Italiji so zasajene ogromne močvirne površine zemlje z bambusom.

V naši državi je še vedno nad 40.000 ha močvirne zemlje, ki bi se odlično lahko preuredila in izkoristila za gojenje tako plemenitega bambusa kakor Tung drevesa. Tu prihajajo posebno v poštev močvirni predeli v Primorju in južni Srbiji. Zasebna pobuda pa tu ne bo mogla dosti narediti. Država, odnosno banovine lahko store več in je potrebno, da čimprej začne s tem delom v širšem obsegu. Ves v to delo naložen denar bi se v najkrajšem času obrestoval in bi letno donášal stalne dohodke, seveda pod pogojem, da se z delom pristopi odločno in po načrtu.

Potreba po reguliranju nekaterih močvirnih predelov pri nas se vsiljuje že iz zdravstvenih razlogov. Tu je leglo malarije, ki onesposablja za plodonosno delo cele pokrajine naše širne domovine. Z ozirom na uničujoče delovanje Tung drevesa na vse škodljivce vobče ni dvoma, da bi se s sajenjem teh dreves v toplih krajih dosegli izredni uspehi na polju pobijanja malarije, poleg velike denarne koristi, ki bi

Katoličani smo samo toliko v premoči, kolikor je v premoči naš katoliški tisk!

jo kultura te rastline prinesla državni blagajni s predelavo plodov v olje.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Nad devetdesetletni ženici umrli v St. Janžu na Dravskem polju. Turobno so zapeli zvonovi in naznanili prežalostno vest, da nas je zapustila in šla k Njemu, kateremu v čast je zadnja leta toliko žrtvovala in dala njegovo hišo, cerkev, v Sv. Marjeti okrasiti z novimi pozlačenimi svečniki, po plačilo za vse dobro svojega življenja. Zapustila nas je naša najstarejša faranka Terezija Veis iz Sv. Marjete in šla za svojim pred 18 leti umrlim možem v večnost. Dosegla je lepo in častljivo starost 94 let. Bila je vsa zadnja leta velika reva. Zapustil jo je vid. Popolnoma slepa je le redkokrat imela priliko sprejeti Jezusa, a ga je ob vsaki dani ji priliki sprejela z največjo pobožnostjo v svoje srce. Darovala je veliko za cerkev, misijone in reveže. Bog ji njena dobra dela obilo poplačaj! — Komaj je mati zemlja zakrila truplo rajne Veis, že so nas zvonovi 19. oktobra znova opozorili, da na svetu vse mine. Tokrat nas je zapustila zadnja naša nad 90 let stara babica in faranka Marija Pavejo, preužitkarica iz

Industrija lakov in lionejev bi se pri nas v znatni meri dvignila, pa tudi industrija umetnih vlaken bi dobila sigurno podlago, da se v državi razvije. Vse to bi imelo izreden vpliv tako na zaposlenje prebivalstva kakor na značaj in delavnost naše trgovine.

Sv. Janža, v svojem 95. letu. Rajna je bila skrbna gospodinja in verna katoličanka, zato upamo, da zdaj uživa pri Vsemogočnem zasluženno plačilo. — Po obeh rajnih žalujočim ostalim izrekamo sožalje!

Smrt družabnega moža. Vsemogočni je poklical iz te solzne doline tja, kjer je večna pomlad, komaj 42 letnega Andreja Kirbiša iz Trniča na Dravskem polju. Dokončal je to zemljsko gorje. Ni videl na zadnji poti svojih prijateljev, ni čul joka svojih dragih domačih. Prezgodaj nas je zapustil! Težko ga bomo pogrešali. Pokojni je bil zelo družaben vaščan. Upamo, da mu bo Bog stotero poplačal vsa dobra dela in mu dal večni mir. — Prizadetim naše sožalje!

Hči umrla pri mrtvaškem odru matere. Prav žalosten dogodek smo doživeli pretekli teden pri Sv. Rupertu v Slov. goricah. Umrila je ugledna posestnica iz Selca Barbara Čuček v 70. letu starosti. Zapustila je bolnega ruperškega korenjaka, naprednega in uglednega gospodarja,

Italijanski padalci hitijo proti letalom, ki jih bodo odpeljala na bojišče

v sedlu in pomahal z roko. Toda spregovoril ni več in si tudi obraza ni odkril.

Marije tujčeve besede niso pomirile. Prepričana je bila, da to srečanje ni bilo slučajno. Najbrž jo je jezdec že dalje časa opazoval iz gozda in s tem nenadnim pojavom jo je najbrž hotel ustrašiti.

Na razbojnike ni bila mislila. To, kar ima s seboj, je tako beraško, da ne more mikati postopačev. Dozdaj še ni slišala in čitala o kakih napadih, ki bi se bili izvršili v tem kraju. Da se potikajo tu živinski tatovi, za to je vedela, a teh njeni megi ne bodo zamikali.

Nard? Nardov je mnogo. Morda je bil kak covboj, ki se mu je hotelo šale. Ozrla se je nazaj, a jezdec je ni videla. Nato je tudi ona nadaljevala pot.

Čez nekaj časa je pritegnilo Marijino pozornost nase veliko ograjeno dvorišče, v katerem je kakih sto konj hrzalo in poskakovalo. Med krdeli konj je Marija opazila več jezdecov. Napenjala je oči, a spoznati jih ni mogla.

Jezdci, ki jih je Marija videla, so bili: Erik, njegova covboja Slim in Noel ter konjski trgovec Collado.

Erik in Collado sta se pravkar pogodila za konje.

»Tako, zdaj je vse v redu!« je dejal trgovec. »Konje boste privedli v Goldfield. Moji ljudje bodo čakali pri železniški postaji.«

»Dobro!« je odvrnil Erik. »Konje ...«

Ni nadaljeval. Medtem je namreč zagledal samotno

popotnico, ki je jezdila po stezi in besede so mu zamrle na ustnicah.

Čez čas je vprašal Noela, ne da bi pri tem odmaknil oči od popotnice:

»Noel, vidiš tisto žensko, ki jezdi na mezgu?«
»Vidim. To je tista dama iz Garnettove gostilne.«
Collado, ki je bil nekoliko naglušen, ni vedel, o čem sta se razgovarjala.

»Torej je vse v redu?« je vprašal.
Erik se je šele zdaj spet obrnil k trgovcu.

»Žal mi je,« je odvrnil počasi, »zelo mi je žal, toda jaz ne morem odvesti konj v Goldfield. Vaši možje morajo priti sem ponje.«

»Nemogoče!« je živahno odgovoril trgovec. »Kako to, da ste se premislili? Saj sva se prej dogovorila! Od te strani vas še nisem poznal, čeprav se poznavam že od tistega časa, ko ste začeli s konjerejo.«

»Žal mi je,« je odgovoril Erik, »toda konj res ne morem odvesti v Goldfield.«

Trgovec je začel tarnati. Obljubil je, da bo primaknil tisoč dolarjev. Erik se za vse to ni zmenil. Spet se je obrnil k Noelu in mu rekel:

»Noel, povej Slimu, naj takoj jezdi v mesto in tam nakupi živež. Tudi na strelivo naj ne pozabi! Vse naj naloži na tovrstne konje in naj hitro prijezdi za nama.«

»Vse bom uredil,« je odgovoril Noel, bodoči mož Erikove sestre.

premer nojevih jajc le 15,5 cm. Pri tem je upoštevati, da so bili ti morsk volkovi v prejšnjih dobah, kakor kažejo sledovi v morskem blatu, še dosti večji nego danes, ko dosega »samo« 20 metrov dolžine. Njih jajca so bila tedaj tudi primerno večja. Jajca madagaskarskega noja, ki je izumrl v 17. stoletju, a so se ohranila do danes, merijo v dolžino 34 cm, v širino 22 cm. Tudi jajca novozelandskega noja, ki je izumrl ob začetku 19. stoletja, so merila v dolžino do 30 cm, v širino 20 cm. Bila so Maorcem najljubša jed.

Rusija bo pridobivala kavčuk doma. V zadnjem času so na ozemlju Sovjetske zveze preiskovali rastline, ki vsebujejo kavčuk. Učenjakom se je posrečilo odkriti novo

Kar morem danes storiti, kot praktičen človek ne bom odlagal na jutri! To pravilo mi veljaj tudi pri plačevanju naročnine za »Slovenskega gospodarja«.

priljubljenega in pravičnega lovca ter vzornega očeta osmih otrok, ki so pa vsi lepo preokrbljeni. Sin Lojze je ugleden trgovec v domači vasi. Pretresljiv je naslednji dogodek: hčerka Otilija je prišla kropit rajno mamico. Komaj je pokleknila pred mrtvaški oder, je omahnila in umrla. Srce ni preneslo prevelike žalosti. Sedaj skupaj počivata in čakata na nas, ki pridemo za njima. Sladak jima pokoj, katerega na tem svetu ni poznala ne ena, ne druga! Vsem prizadetim naše sožalje!

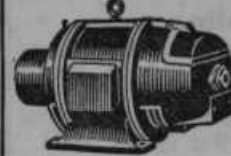
Smrt dobrega očeta. Umri je mož, kakršnih je malo. V starosti 86 let se je poslovil od svoje družine Martin Kutnjak, posestnik v Grabrovniku. Bil je znan daleč naokrog, ker je bil 39 let cerkovnik v Razkrižju pri Ljutomeru. Po tem dolgem službovanju se je preselil na svoje posestvo v Grabrovnik in se posvetil obdelovanju in oskrbovanju svojega novega posestva. Njegovo delo je pokazalo kmalu uspeh, kajti v par letih so na novo obdelane njive rodile in v polni meri plačale trud umnemu gospodarju. Bil je vseskozi veren in narodno zaveden mož, kar pričajo mnogi katoliški časopisi, listi in knjige, ki jih je čital, ter njegove pobožne in vesele pesmi, kar jih je zložil. Napisal je tudi zgodovino razkrižke cerkve.

Rajni je bil naročnik »Slov. gospodarja«, in sicer prvi v tem kraju. Otroke je vzgojil v strogo verskem in narodnem duhu. Bolehal je že več let in je strašno trpel, toda božja poslanka smrt ga je rešila zemakega trpljenja. Imel je lepo, mirno življenje, prav takšna je bila tudi smrt. Predobrega očeta je spremilo na zadnji zemski poti zelo veliko znancev ter prijateljev. Naj počiva v miru — žalujočim pa naše sožalje!

Sirteljica krščanskih listov umrla pri Sv. Urbanu pri Ptuj. Tužno so zapeli zvonovi in naznanjali, da se je zopet ena duša preselila v večnost, in to je bila dobra krščanska mati Apolonija Herga, stara 57 let. Bila je mati že doraslih šestero otrok, katere je vzgojila vse v krščanskem duhu. Vsak prvi petek in nedeljo, ko so imele matere in žene skupno sv. obhajilo, je bila poleg. Z vso vneto je širila krščanske liste in jih tudi delila, ker je bila žena pismonoše. Rajna je bila povsod priljubljena, kar je pokazal njen pogreb. Zbrala se je velika množica ljudi, kakor že dolgo ne, od blizu in daleč, da je posodila rajni zadnjo pot. Domači g. župnik je v lepih besedah opisal njeno vzorno krščansko življenje. Čeprav so otroci deloma razkropljeni po svetu, so se ta dan vsi zbrali in s solznimi očmi gledali v prerani grob svoje ljube in drage mamice. Najstarejši sin je duhovnik cistercijan v Stični na Dolenjskem. Blaga pokojnica naj uživa pri Bogu večno plačilo — možu in otrokom pa izrekamo sožalje!

Smrt skrbne gospodinjice pri Sv. Andražu v Hakožah. V Gospodu je zaspala skrbna gospodinja Barbara Hvalec iz Vel. Okiča. Po

DOBAVLJA- POPRAVLJA

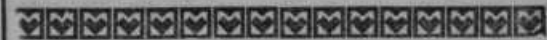

motore
in vse vrste električnih strojev
Domača tovarna
RUDOLF PASPA
Zagreb, Koturaška 69

smrti svojega dobrega moža Valentina je sama s svojo družino vestno obdelovala svoje obširno posestvo. V zakonu otrok ni imela, zato sta s svojim možem posestvo izročila rejenkam, že pokojni Ivani in Kristini Čuješ. Pokojna je iskala zdravja v bolnišnici, kjer je bila tudi operirana, naposled je pa podlegla zavratni jetiki. Pokopali smo jo 24. oktobra. Blagopokojni naj sveti nebeska luč — preostalim pa naše sožalje!

Smrt Marijine družbenke. Dne 25. oktobra se je nenadoma razširila vest, da se je poslovila od nas pridna in poštena Marijina družbenka, komaj 29 letna Trezika Podgorelec iz Zvaba, župnija Sv. Tomaž pri Ormožu. Pogreb pokojne se je vršil v nedeljo popoldne, 27. oktobra, ob veliki udeležbi ljudstva. — Tebi, draga Trezika, želimo, da počivaš sladko in večna luč naj Ti sveti — očetu, več let bolni mamici, bratu, sestri ter rodbini pa naše sožalje!

Smrt dobre in verne gospodinjice. V Šmarjeti pri Celju je umrla dobra in verna gospodinja Marjeta Črepinšek, katero smo pokopali na pokopališču v Vojniku dne 31. oktobra. Pokojna je bila dolgoletna naročnica »Slov. gospodarja«, »Nedelje«, odkar izhaja, in drugih katoliških listov. Dobra krščanska žena je dočakala 77 let starosti. Pokojni naj sveti večna luč — preostalim pa naše sožalje!

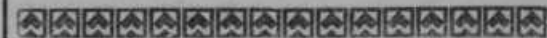

Vsi, ki potujete, ne pozabite na novi vozni red

veljaven od 28. okt. 1940

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej Din 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor - Ptuj

Grško pristanišče Patras so Italijani te dni hudo bombardirali iz zraka

vrsto rastline, ki raste ob vodah in jo imenujejo kendir. Ta rastlina raste v glavnem v kavkaškem ozemlju. Analiza je dooznala, da bi mogla ta rastlina dajati 16 odst. kavčuka. Če se bodo poskusi posrečili, bo Rusija v bodočnosti tudi kavčuk lahko pridobivala doma in se bo osvobodila od uvoza tega predmeta iz prekomorskih dežel.

Steklo in aluminij — gradbeni material. Dva italijanska stavbenika sta za rimsko svetovno razstavo leta 1942. izdelala načrt svojevrstnega zabavišča. To bo zgradba iz stekla in aluminija. Imela bo obliko kocke. Iz notranjosti bo imel obiskovalec na vse strani razgled na okolico, a ponoči bodo posebni svetlobni učinki spreminili zgradbo v velik, bil-

Slim je bil na drugem koncu dvorišča. Noel je naglo odjezdil k njemu in mu sporočil Erikovo naročilo. Nato se je vrnil.

Collado si je medtem na vse načine prizadeval, da bi Erika pregovoril, a ta je ostal trd. Ko se je Noel vrnil, se je obrnil k njemu s prošnjo, naj prigovarja svojemu gospodarju. Noel se je nasmehnil in mu odgovoril:

»Prej bodo vam peruti zrasle, kakor pa bi Erik, da' rekel, če je že enkrat izgovoril, ne'. Vse prizadevanje je bob ob steno.«

»A zakaj ta komedija? Vedno je šlo vse v redu in tudi zdaj nima vzroka za izjemo,« je živahno govoril trgovec.

Nato je pogledal Erika, ki je strmel proti stezi. Tudi on je pogledal v tisto smer. Ko je zagledal popotnico na mezgu, je zaslutil, da mu je ta ženska pokvarila kupčijo.

Utihnil je. Računal je, koliko ga bo stala ta ženska. Škodo bo seveda moral trpeti Erik. Končno pa je vseeno, ali bodo njegovi ali Erikovi ljudje odvedli konje v Goldfield. V tem trenutku se je spomnil Narda in prebledel. Nagnil se je proti Eriku in ga zgrabil za roko.

»Gospod Folkman,« je skoraj zavpil, »od danes naprej so med nama pretrgane vse kupčijske zveze. Niti enega konja ne bom več kupil od vas. Prisegam pri...«

Erik ga je hladno pogledal in ga prekinil.

»Nikar ne prisegajte, ker tudi to ne bo zaleglo. Za danes pač velja, da konj ne bomo mi odvedli do železniške postaje, drugič pa bo spet drugače.«

Collado se ni mogel pomiriti. Misel na Narda mu ni hotela iz glave in se mu je zdelo, da so konji že izgubljeni. Še enkrat je poskusil srečo. Skoraj proseče je dejal:

»Erik, ne pustite me na cedilu! Niste slišali, da se Nard potika po okolici?«

Mladenič je začudeno pogledal in prikimal ko človek, ki mu je pogodu, kar je slišal.

»Tako? Nard se potika tu?«

»Da! Vse mesto govori o tem. Z nekaj možmi se je ločil od Orlogove tolpe. Ali je k temu potrebna še razlaga?«

»Ne!« je mirno odgovoril Erik. »In kod hodi ta lopov?«

»Pravijo, da je odšel proti Oblačni gori. Toda to je samo zvijača. Po mojih konjih se mu cedijo sline. In moji ljudje?... Kaj vam naj rečem o njih? Mehikanci, južnjaki, polkrvneži so... Če bodo zagledali Narda, se bodo razpršili na vse strani, še preden bo počil strel. Morda pa so celo z njim v zvezi? Dogodki dajo to slutiti. Ali se je že našla priča, ki bi Narda razkrinkala kot živinskega tatu? Samo en človek je, ki se ne trese pred njim — vi, Erik, vi in vaši fantje si upate, postaviti se po robu temu Nardu. Ali naj še več povem?«

Dopisi

Meziška dolina

Sv. Daniel pri Prevaljah. Dne 27. oktobra sta stopila v sveti zakon Anton Kotnik in Marija Drug, p. d. Novakova. Ob priliki ženitovanja je nabral ženinov oče za srečo ženina in neveste 60 din za katoliške misijone. Bog plačaj vsem!

Pohorje

Sv. Primož na Pohorju. Dne 28. oktobra je bil v domači župni cerkvi poročen naš g. šolski upravitelj Bogomir Zorko z gđno Anico Ladinek, hčerko ugledne tukajšnje obitelji Ladinekove. Pri gostiji, katere so se udeležili ožji sorodniki in prijatelji obeh poročencev, se je nabralo 180 din za »Slovensko stražo«. Govorilo se je mnogo lepih, dobro premišljenih čestitk in voščil. Bog daj, da bi se vse te dobro hoteče besede izpolnile! Bilo srečno!

Fram. Letošnji pridelki nas niso zadovoljili. Predvsem se pa bojimo zime, ker se ne moremo oskrbeti z drvmi, in to radi slabe ceste iz Koplivnika do k. obč. Planica. Pohorci imajo drv, da jim gnijejo po gozdovih in bi jih zelo radi prodali, pa je dovoz radi slabe ceste nemogoč. Okrajni cestni odbor je že pred dvema letoma obljubil napravo nove banovinske ceste, pa do danes še ni nič. Framčani lepo prosimo, da nam okrajni cestni odbor ceste od Koplivnika naprej začne graditi, da bomo vsaj drva dobili in se bomo pozimi lahko gredli, če si bomo morali pri hrani radi slabe letine pritrgovati.

Dravsko polje

Sv. Janž na Dravskem polju. Nedeljska zbirka za obmejne reveže in njih otroke kaže sledečo sliko: Fantovski odsek je nabral 42 din, Dekliški kroček pa 50 din. Skupaj 92 din. Darovalcem Bog plačaj! — Na sedmimi rajnega Kirbiš Andreja se je nabralo za obmejne Slovence 50 din. Najlepša hvala vsem darovalcem!

Cirkovec. Domovinski dan na praznik Kristusa Kralja, združen z otvoritvijo povečane prosvetne dvorane, se je vključ slabemu vremenu nadvse lepo obnesel. Dvorana je bila dopoldne in popoldne nabito polna. Govornika g. dr. Jeraj in g. Kotnik sta nam navdušeno govorila o ljubezni do domovine, peveci so dovršeno zapeli več domoljubnih pesmi, igralci pa so na novem odru v splošno zadovoljnost igrali Finžgarjevo igro »Divji lovec«. Dan nam bo ostal v najlepšem spominu. Na splošno zahteva bomo igro »Divji lovec« v nedeljo, dne 10. novembra, po večernicah ponovili in ste za takrat predvsem sosedje lepo povabljeni!

Pljuško polje

Ormož. (Blagoslovitev novega prosvetnega doma.) Pri nas bo v nedeljo, 10. novembra, otvoritev in blagoslovitev novega prosvetnega doma. Prireditelj bo popoldanska z začetkom ob 14, ko bo cerkveno opravilo. Povabljeni so številni častni gostje. Skoraj dve leti je že minulo, ko so zapele prve lopate na stavbišču nasproti župne cer-

kva. Z velikim navdušenjem in optimizmom je šla vsa župnija, mladi in stari, na delo. Saj ni bilo niti dinarja, ki bi bil vnaprej zbran v ta namen. Toda volja in požrtvovalnost za skupno delo je storila svoje. Nad 110.000 din so zbrali župljani v gotovini in nad 100.000 din znaša vrednost doma zbranega gradbenega materiala, vožen in dela. Največja zasluga, da dom stoji, gre gradbenemu odboru, ki je, sestavljen iz predstavnikov vse župnije, s svojo složnostjo, čutom za skupnost in požrtvovalnost v resnici zgradbo omogočil in dovršil. Sedaj dom stoji, dovršen, lep in prostoren, v ponos vsej župnji, ki ga je zgradila, ter v vzpodbudo mladini iz ormoške župnije in vsega okraja. Mladina, izkaži se vredno svojega doma! Vse prijatelje naše prosvete vabimo k blagoslovitvi!

Slovenske gorice

St. Ilj v Slov. goricah. Dne 24. oktobra se je poslovila od nas naša prijubljena članica Anica Gorink. Stiri leta je redno prihajala v Dekliški kroček. Pri poslovnem večeru smo ji članice darovale šopek cvetlic ter se ji zahvalile z lepimi besedami. Poročila se je z Ivanom Cvilak. Mladoporočencema želimo mnogo božjega blagoslova! — Fantovski odsek in Dekliški kroček bosta priredila 1. decembra lepo akademijo, 8. decembra pa igro »Miklavž prihaja«.

Sv. Anton v Slov. goricah. Nekaj tednov je bival med nami naš rojak upokojeni kapetan g. Franjo Toš. V tem času je položil zadnji izpit na pravni fakulteti v Zagrebu. Sicer vesten v svoji težki vojaški službi v Celju, je vendar uporabil ves svoj prosti čas za študij. Ker je dovršil kot mlad dijak trgovsko akademijo, je hotel imeti še gimnazijsko maturo. Po maturi se je lotil takoj pravnega študija in ga je v oktobru dovršil. Ker se namerava naseliti v Ljubljani in še nadaljevati študij, so mu Celjani napisali laskavo pohvalo v slovo. Iskreno mu čestitamo tudi njegovi rojaki, se veselimo njegovih uspehov in smo ponosni nanj, ker nam je njegovo delovanje v čast. Želimo mu vso srečo na njegovi nadaljnji življenjski poti, posebno, da bo tudi v bodoče tako odločen v katoliških vrstah.

Ljutomer. Praznik Kristusa Kralja smo obhajali nadvse slovesno. Fantje in dekleta so imeli ob 9 zborni sv. mašo, med katero so vsi pristopili k mizi Gospodovi. Popoldne pa so imeli akademijo v katoliškem domu. Na sporedu so bile simbolične vaje in predavanje o kongresu Kristusa Kralja v Ljubljani. Predavanje so poživljale skioptične slike. Kljub slabemu vremenu je bila udeležba zelo zadovoljiva. Praznik Vseh svetnikov pa smo obhajali bolj žalostno. Vreme je slabo in blato veliko, tako da na novo preurejeno pokopališče ne pride do izraza. Grobovi so bili lepo okrašeni z belim snegom, v katerem so brlele lučke in svetile v spomin rajnih.

Dobre čase ustvarijo samo dobri ljudje. Dobre ljudi ustvari dober tisk!

Slovenska Krajina

Štrom Prekmurja. Bivši urednik »Novine« in škofov kaplan g. Camplin Ivan se nahaja na trimesečnem bolezenskem dopustu. Želimo mu skorajšnjega okrevanja! — Na višji pedagoški šoli v Zagrebu je te dni diplomirala iz risarsko-tehnične skupine bivša nedeljska učiteljica gđ. Robnik Ema. Čestitamo! — Na filozofskem oddelku vseučilišča v Ljubljani je iz matematične skupine diplomiral g. Kūčan Ernest, doma iz Andrejcev. — Premeščeni so bili naslednji učitelji in učiteljice: Haler Alojzija iz Nove Cerkeve v Petišovce, Terak Sabina iz Predanovcev v Flkince, Vrečko Miroslav iz Pečarovec v Nedelico. — Na prog. Maribor—M. Sobota je začel 1. novembra obratovati mariborski mestni avtobus poleg dosedanje vožnje tudi zjutraj z odhodom iz Maribora ob 6.15 ter prihodom v Soboto ob 8.45 ter z odhodom iz M. Sobote ob 11.45 in prihodom v Maribor ob 13.45. Nedeljski promet ostane takšen, kot je bil doslej. S tem se je izpolnila želja Prekmurcev in prebivalstva sosednih Slovenskih gorik.

Bakovci. Pred dnevi so neznani zlikovci odnesli iz čebelnjaka posestnika Jančar Franca tri panje, jih na bližnjem travniku odprli ter pobrali iz njih vse satovje z medom, s čimer so Jančarju prizadejali okrog 700 din škode. — Isto noč so zmanjkali posestniku Lukaču trije piščanci, ki jih je dolgoprstnež naslednji dan hotel spraviti v denar, zato so mu prišli na sled. Fant je še mlajši mladoletnik in ga je k dejanju pripravil neki 18 letni tovariš. Potrebno bi bilo brezovo olje!

Beltinci. Dne 24. oktobra je bil pri nas plemenski sejem za bike, ki je prav dobro uspel. Zastopnik banske uprave g. svetnik Oblak je izjavil, da mi že prav nič ne zaostajamo za takimi sejmi v hrvatski banovini. Najlepšo žival je prignal neki posestnik iz Brezovice.

Gomilici. Pretekli teden se je pri nas zgodil dogodek, ki je dal povod mnogim govoricam. Neki turniški trgovec je namreč pri nas kupil 550 kg prosa. Ker ga isti dan še ni mogel odpeljati, so ga čez noč pustili na gumnu. Ponj je prišel naslednje jutro, toda na njegovo veliko presenečenje prosa ni bilo tam. Bilo je ukradeno. Stvar so koj vzeli v roke orožniki, ki so prosu kmalu našli pri R. M. Da bi zadevo zakrili, so trgovčeve vreče spravili na šator. Kolikor je preiskava doslej dognala, sta pri tatvini bila udeležena dva fanta, en moški in neka ženska.

Turnišče. Naša hranilnica in posojilnica se je 25. oktobra preselila iz dosedanjih prostorov v nove, v farno-prosvetnem domu. — Nedavno je bil odlikovan z redom Jugoslovanske krone IV. stopnje naš gospod dekan Ivan Jerič. G. dekan si je pridobil mnogo zaslug pri ureditvi cerkveno-državnih odnosov v Prekmurju, zato si je visoko odlikovanje, h kateremu mu iskreno čestitamo, vsekakor zaslužil. — Naši mlatinčarji se še ne spominjajo, da bi jim pri mladih sneg pokrili mlatinčni stroj. Še sedaj le na polju mnogo ajde in prosa, ki čaka lepega vremena, da se posuši in potem zmlati. — Praznik Vseh svetnikov smo letos prav lepo proslavili. G. dekan je naredil zelo primerno gesto s tem, da je pobožnosti na pokopališču opravil že takoj po četrti uri, kajti sedaj ni bilo treba poslušati čudnih glasov iz bližnje go-

»Ne, Collado!« je odvrnil Erik. »Vse mi je jasno.«
»Slišal sem, da imate z Nardom neki obračun in si želite, da bi se srečala.«

»Da!« je kratko odvrnil Erik.
»Boste torej šli s konji v Goldfield?«
»Ne! Ne mučite se s prigovarjanjem; že prej sem rekel ne in pri tem ostanem.«

»Grozno!« je zmajal z glavo trgovec.
Čez čas se je spet obrnil k Eriku in mu rekel:
»Gospod Folkman, za Nardov naslednji zločin boste vi odgovorni. Ali se zavedate tega?«

»Da, v polni meri!«
Erik je še vedno strmel na stezo proti severu, dasi je popotnica že izginila v daljavi za oblakom prahu.

Trgovec je še vedno tarnal.
»Ne morez priti do konca z vami. Toda eno rečem: če Nard ukrade konje pred prihodom v Goldfield, mi boste poplačali škodo. Pristanete na to?«

»Pristanem. Do zadnjega dolarja vam bom poravnal škodo, toda samo v primeru, če Nard ukrade konje. Ste zadovoljni s tem?«

»Zadovoljen,« je prikimal trgovec.
Nato se je obrnil k Noelu.

»Ali si slišal, Noel?«
Pri tem je hotel fantu potisniti v roko nekaj bankovcev. Noel jih ni sprejel. S kazalcem se je dotaknil klobuka in je odvrnil:

»Da, slišal sem in bom priča.«

»Potem je vse v redu!« je zagodel Collado in si je morda že stotič obrisal pot s čela z velikim pisanim robcem. »Zdaj bom miren, ker vem, da vi Narda preganjate. Ali je tako, Erik?«

»Morda!« je kratko odgovoril Erik in je močno stisnil trgovčevu desnico. »Srečno pot, Collado! In jeseni na svidenje!«

»Na svidenje, na svidenje, Erik! Dobro opravite!« Erik se je obrnil k Noelu.

»Pojdiva! Škoda vsakega trenutka. Do Slimovega povratka bova nekoliko preiskala okolico. Upam, da bo prinesel dovolj streliva.«

»Gotovo,« je odvrnil Noel. »Saj ve, da nas čaka trda borba.«

Fant je pri tem z dopadanjem gledal novo puško, ki je visela ob Erikovem sedlu.

Collado je odjezdil. Ko je bil že precej daleč, se je ozrl nazaj in zamrmral polglasno:

»Žal bi mi ga bilo, res žal...«

Na Erika je mislil in na posledice, ki bi mogle zanj nastati v borbi z Nardovo tolpo.

»Kam bova zavila?« je vprašal Noel in je gledal za odhajajočim Colladom, ki je radi debelosti nerodno sedel na konju.

»kako se dragulj. Prilije bo pa veliko, nad akvarij (z vodo napolnjen prostor za ribe) postavljeno stekleno plešišče. Od spodaj bo žarela mnogobarbna luč, ki bo čarobno osvetljevala tudi vodna bitja v akvariju.

Sueške želnice ne prinašajo več dobička. Med drugimi vojnimi žrtvami je tudi društvo Sueškega prekopa. Delnice tega društva so v mirnih časih donšale velike dobičke, ker so mnogo zaslužili s pobiranjem pristojbin od prevoza ladij, ki so plule skozi Sueški prekop. Ker je sedaj zelo slab promet, oziroma skoraj popolnoma ustavljen, tudi dobička ni več. Pa ne samo to. Društvo je celo moralo odpuščati večje število delavcev in uradnikov.

(Dalje sledi)

stilne, ki bi pobožnost motili. Druga leta pa so se nekateri fantje po prvih večernicah spravili v gostilno ter so se do večera navlekli in potem kaj neprimerno motili pobožnost praznika.

Martjanci. Letos bomo prošenje sv. Martina praznovali v nedeljo, 10. novembra, ne pa na god svetnika samega, kot je to bilo običajno druga leta.

Haloze

Sv. Andraž v Halozah. V nedeljo, 27. oktobra, nas je presenetil zgodnji sneg, ki je padal vso noč v velikih kosmičih. V noči na torek pa je začelo ponovno snežiti in je snežilo do srede, ne da bi kaj prenehalo. Po hribih je segal sneg odraslemu človeku do kolena. Napravil je veliko škodo na sadnem in drugem drevju. Če je človek v tem snežnem meteu stal zunaj, ga je kar groza popadla, ko je slišal, kako pokajo in se lomijo veje pod težo snega, ki se je kopičil na še ne odpadlo listje. Ljudje pravijo: če se lomijo veje v jeseni pod težo snega, da se tako lomijo naslednje leto pod težo sadja. Kaj se bo pa lomilo pod težo sadja, če pa ne bo od snega nič ostalo! Imamo še veliko dela. Ponekod je še trgati koruzo, ki radi letošnje pozne zaradi močvarne letine ni mogla pravočasno zarezati, sejati je še polovico ozimne, reja za svinje je še vsa zunaj, stelje ni nič, drva pa še rastejo v gozdu. Radi ranega snega bo prihodnje leto, oziroma pomladi primanjkovalo krme za živino, ki jo moramo sedaj pokladati živini, ko imamo še veliko paše. — Vino, kolikor ga imamo, prodajamo po 9.50—10 din in še dražje. Škoda, da ga nimamo več za prodajo! — Pri naših trgovcih ne dobimo več petroleja kot samo eno četrtinko litra, tudi jedilnega olja in še nekaterih potrebščin ni dobiti, zato morajo ljudje hoditi ponje v Ptuj. — Kakšne časopise bomo naročali in čitali prihodnje leto? Na noben način ne takšnih, ki so sovražni naši veri in našemu narodu. Naročili bomo že sedaj »Slov. gospodarja«, »Nedeljo«, »Kmečko ženoc« itd. Novi naročniki »Slov. gospodarja« in »Nedelje« dobijo do novega leta list zastoj, če sedaj plačajo, oziroma poravnajo naročnino za 1941, poleg tega so pa še pri »Gospodarju« zavarovani za 1000 din v primeru požarne nesreče, pri »Nedelji« pa za 1000 din v primeru smrtne nesreče. Pohitite z naročili! Čimprej boste list naročili, tem več boste imeli koristi, ker boste dobivali novi naročniki list skoraj dva meseca zastoj. Naše geslo pa naj bo: v vsako hišo katoliški časopis! Vsa pojasnila glede naročanja časopisov dobite pri zastopniku časopisja ali pa pri g. kaplanu.

Sv. Barbara v Halozah. Bliža se čas, ko je treba misliti, kakšen časopis bomo imeli naročen za prihodnje leto. Mi se z našim »Slov. gospodarjem« prav posebno zadovoljujemo, ker je letos tako urejevan, da je vsak naročnik zadovoljen. Da pa ne bo treba kupovati raznih večernih mrakov, je potrebno, da ima vsaka poštna barbarska hiša in družina naročen samo naš list in vsak sedanji naročnik našega lista mora pridobiti enega novega naročnika. To ni nemogoče in noben izgovor ne velja in ne drži. Če imajo ljudje denar za razne druge izdatke in tombole, za pošten časopis pa ne, bi bilo žalostno. Torej v vsako našo hišo »Slov. gospodarja« in dosedanji naročniki ste vabljeni k sodelovanju pri pridobivanju novih. Samo enega naročnika pridobiti je vsakemu mogoče, le potruditi se je treba malo. Ako nimate položnic, veste vsi, pri kom se je treba oglašiti zanje, ki jih ima dovolj za vse! — Zadnja naša pritožba v »Slov. gospodarju« je imela uspeh. Dobili smo semensko pšenico, ki so jo delili na občini. Občina pri tem ni nič kriva, če je prišla pšenica prepozno. Morda pa bo Bog dal lepo vreme, da bo mogoče sejati. — Delo v potoku Bela je za letos končano, ker je v to določen kredit izčrpan. Nadejamo se, da bo drugo leto kredit pri banki upravi v Ljubljani povišan na milijon dinarjev, da bodo imeli naši ubožni sloji zaslužek doma in da ne bodo silihi v tujino. — Prerani, nepričakovani in nezaželjeni sneg je naredil ogromno škodo v naših sadovnjakih. Pred par leti je sneg tudi naredil mnogo škode in letos zopet, da ni mogoče nadomestiti škode z nobeno podporo. Lanska huda in dolgotrajna zima je povzročila ogromno škodo in še to, kar je ostalo od zimske škode, je sedaj uničeno od snega, ki je ponoči napravil svoje. Mnogo dreves je tudi popolnoma izruvanih. V gozdovih ni nič boljše. Kdaj in kje bomo dobili nadomestilo za uničeno sadno drevje, ako so tudi naši slovenski drevničarji imeli isto nesrečo pozimi in sedaj? Več tisoč komadov sadnih dreves bi potrebovala samo naša fara in ne vemo, kdo jih še kaj ima. Ponudbe drevničarjev naj se pošljejo tukajšnji »Sadjarski podružnici« z navedbo cene. Upamo, da nam bodo tudi naše oblasti šle v svoji uvidevnosti na roko in nam v ta

Povej mi, kaj bereš, in jaz ti povem, kaj in kdo si!

namen tudi pomagale, zlasti se zanimamo za sodelovanje »Prizada«, katerega kot delegat zastopa na okrajnem načelstvu v Ptuju g. Janez Zobec, ki je vodil tudi pri nas prvi sadjarski tečaj.

Celjska okolica

Rove-Jankova. Po velikem prizadevanju g. Gorška in g. Ofentovška se bo začela graditi naša toliko zaželjena cesta. Slabo vreme je sicer delo preprečilo, vendar pa je verjetno, da se bodo vremenske prilike zboljšale. Prepričani smo, da bo naš režijski cestni odbor sprejemal le trezne, siromašne in oženjene delavce, ki jim bo zaslužek koristil za najpotrebnejše stvari, ki so za življenje potrebne. Da se ne bodo pri nas taki primeri dogajali, kakor so se pri gradnji naših sosednjih cest, namreč, da so delavci, ki že naprej zapijejo ves zaslužek in so nedostojnega vedenja! Sramota je za one, ki imajo odgovornost za to. Javna dela so za to, da morejo revni delavci tudi priti do služke. Ni s tem rečeno, da se pijače ne smejo uživati. Toda zmernost je povsod na mestu!

Laški okraj

Laški okraj. Tako slabe in mokrotne letine, kakor je letos, tudi najstarejši ljudje ne pomnijo. To velja posebno za kraje s težko in llovnatno zemljo. Slabo je obrodilo ozimno žito. Radi pozne zoritve tudi ni bilo mogoče pravočasno sejati ajde in je še tista prav slaba. Krompir je obrodil v pešeni zemlji, v težki zemlji je popolnoma odpove-

Kmečka trgovina

Stanje na tržiščih z žitom

Pšenica. V Ameriki se na tržiščih z žitom ni zgodilo nič važnega, cena se je pa nekoliko popravila radi tega, ker je začela država (Združene države Severne Amerike) žito odkupovati. Pridelek v Ameriki je znašal 792 milijonov bušlov (bušel je ameriški mernik, ki drži 35—36 litrov), od katerih bodo lahko prodali izven Amerike okrog 100 milijonov bušlov. — V Evropi se je po računih mednarodnega kmetijskega zavoda v Rimu pridelalo za 75 milijonov metrskih stotov manj pšenice kot lani, kar znaša 16% primanjlija. — Kar se tiče stanja na domačem tržišču, se pojavljajo stalno kot kupci slovenski in bački mlinci, ki jo pa zelo težko dobe. Trgovci kakor pridelovalci so, kolikor imajo pšenice za prodajo, to prijavili Prizadu, zato ta pšenica ne more priti na trg. Težko je reči, kako se bo ta potreba dala pokriti, saj so že nekateri bački mlinci prenehali z delom, ker niso mogli dobiti potrebnega blaga, dovozi pridelovalcev so pa zelo majhni.

Koruzo. Zedinjene države Severne Amerike cenijo letošnji pridelek koruze na 55 milijonov bušlov in je pridelek za 10% manjši od lanskega. V naši državi se je spravljanje koruze zelo zakasnilo, vendar je že povsod pod streho. Pridelek je zelo dober in znaša okrog 14—15 metrskih stotov na oral, s koruzo zasajena površina pa je znašala nad štiri milijone oralov. Trgovina z novo koruzo se v večji meri še ni začela. Dovozi na tržišče so še majhni, pa tudi kupcev ni dosti; prihajajo pa v glavnem iz Slovenije. V ostalih predelih države so za svoje potrebe koruze povsod dovolj pridelali. Za enkrat se vrše kupčije z umetno sušeno koruzo, katere je v zadnjem tednu padla v ceni za 3—4 din pri 100 kg. Umetno sušena koruzo pariteta Indija je po 265 din, banatska 262 din, stara koruzo, ki je s trga skoraj popolnoma že izginila in se tudi ne išče, je pa po 340 din 100 kg. Nesušene koruze ni na trgu, ker bi radi velikega odstotka vlage ne prenesla dolgega transporta. Radi tega so se nehale tudi vse špekulacije pri trgovini s koruzo, nanašajoče se na poznejše dohave.

Ostalo. Stanje pri moki je več all manj stalno. Krušna moka se stalno išče, ponudba je pa manjša, ker niso mlinci v zadostni meri preskrbljeni s pšenico. Bela moka se je v preteklem tednu zelo iskala od strani domače industrije testenin. Kup-

Ali imate toliko poguma, da boste nagovorili soseda, da si bo naročil »Slovenskega gospodarja«?

dal. Sploh so vsi pridelki v težki zemlji letos slabši kot v pešeni. Dovolj pa je živinske krme. Seno in živina imata letos primerno ceno. Seno se prodaja po 80—90 din metercent. Voll so po 8—9 din žive teže. Tudi les je poskočil v ceni. Izmed potrebščin, katere kupuje kmet, je posebno draga obutev in pa koruza, katere bo letos radi slabe letine naš okraj precej potreboval, in to ne samo industrijski kraji, ampak tudi kmetje. Brezposelnost je letos popolnoma izginila. Ljudje povsod dobijo delo. Veliko je zaposlenih tudi pri železnici. V zastoji pa je lesna industrija v Gračnici pri Rimskih Toplicah in v Jurklostru. V Gračnici izdeluje tovarna iz bukovega in lipovega lesa podpetnike, kateri so se do letošnjega junija pošiljali v razne angleške kolonije, predvsem v Egipt in druge vzhodne kraje. Z vstopom Italije v vojno pa je izvoz tega blaga prenehal. Dela se samo za tuzemstvo. Isto je s tovarno upognjenega pohištva v Jurklostru. Radi tega je polovica delavcev na dopustu.

Sv. Marjeta pri Rimskih Toplicah. Že precej časa se ni nikdo oglašil iz našega okoliša. Ali je vzrok temu slabo vreme ali kaj drugega? V letošnji jeseni je radi preobilice dežja Savinja trikrat prestopila bregove. Več posestnikom je odnesla pokošeno otavo in naredila še drugo škodo. Toda kljub slabemu vremenu se radi letine ne moremo pritožiti, ako izvzamemo sadje, katerega ni bilo sploh nič. Toda bodimo zadovoljni s tem, kar imamo! Drugje še tega nimajo. — V nedeljo, 27. oktobra, smo praznovali Kristusa Kralja. Fantovski odsek in Dekliški krožek sta s pestrim sporedom priredila proslavo v ljudski šoli. Na sporedu so bile tri deklamacije, dva govora, tri pesmi in simbolična vaja gojenk »Pojte hribi in doline«. Bilo je prav lepo.

čija za ničlo je bila zaključena po 650 din 100 kg z davkom v kupčevih vrečah. Pozneje se je moka za to ceno iskala, pa ni bilo ponudbe. — Otrobe kupuje Prizad. Ponudba ni velika, ker so zaloge pri mlinih majhne. Radi bi pa kupovali otrobe tudi zasebniki, predvsem zadruga za svoje člane, pa so težave radi vreč. Prizad odpošilja otrobe v tujino v papirnatih vrečah in prav isto bi lahko delale zadruga. — Promet z ječmenom je majhen, ponudba pa slaba. Nekaj vagonov ozimnega ječmena se je prodalo za domačo porabo po 342 do 345 dinarjev 100 kg. — Veliko povpraševanje od strani večjih dobaviteljev je po ovsu, ponudba je pa majhna. Sremski in slavonski oves je po 317 do 318 din 100 kg. — Fižol je začel kupovati Prizad po 430—440 din 100 kg vagonске pošiljke.

Katere predmete dobavlja Osrednja kmetijska zadruga v Mariboru svojim članicam

Osrednja kmetijska zadruga v Mariboru je obvestila svoje članice zadruga o dobavi, oziroma nakupu sledečih predmetov:

Živezne potrebščine. Zadruga lahko dobe večjo količino testenin, kot makaronov, spagetov, polžkov in rezancev. Cene so nižje od tovarniških, ker so testenine izdelane iz banaške moke nularice, nabavljene še po starih cenah. Testenine se razpošiljajo zadrugam v zabojih po 13—50 kg. — V skladiščih ima Osrednja kmetijska zadruga večjo zalogo enotne bele moke Og in Ogg ter otrobov, ki se razpošilja v vrečah po sledečih cenah: bela moka 0 8 din, enotna moka 4 din, koruzni otrobi 2 din kg. Sladkor bo prispel vsak čas, cena bo pa za 1.80—2 din višja od starih. — Bučno olje iz domačih oljarn se bo dobilo že prihodnji teden, belo namizno olje, ki se dobiva v vagonskih količinah iz hrvatske banovine, se pa lahko takoj dobavi.

Ostale potrebščine. Pogajanja za dobavo Thomasove žindre niso uspela in je ne bo mogoče dobiti. Radi tega si naj zadruga pravočasno nabavi potrebne količine superfosfata, kostne moke in fosfatne žindre. Tudi kalijeva sol, apneni dušik in apneni prah za apnanje si lahko zadruga nabavi. Gnojila bo Osrednja zadruga dobavljala v vsaki količini, apno pa samo v desettonskih vagonih, zato naj zadruga zbereje pri kmetih naročila in jih pravočasno dostavi. V zalogi je tudi dovolj živinske soli in klajnega apna po najnižji ceni. Zadruga članice, ki so potom Osrednje kmetijske zadruga prodajale sadje, bodo dobile nekaj mixdrina in Scheli biljobrana zimskega za zimsko škropljenje sadnega drevja, in to po